

جشنواره

نوآوری

■ **رمضان ترکمانی**

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

کردند و بر اساس تعداد تیم‌های شرکت‌کننده در هر استان، یک تا سه اثر از هر محور به دبیرخانه ارسال شد. پس از داوری آثار در مرحله استانی، ۱۶۰ تیم دو تا سه نفره به مرحله کشوری راه یافتند که ۶۹ تیم (از هر محور ۲۳ تیم) توانستند در مرحله عمومی داوری و تأیید صلاحیت علمی آثار، حدنصاب امتیاز لازم را برای شرکت در مرحله نهایی این جشنواره کسب کنند.

گام پایانی مرحله کشوری جشنواره از تاریخ ۳۰ آبان ماه لغایت ۳ آذرماه ۱۴۰۰ به میزبانی اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان رضوی و در شهر مقدس مشهد برگزار شد. در این مرحله، داوری بر اساس محورهای جشنواره، با حضور برخط شرکت‌کنندگان انجام شد و تدریس‌ها نقد و بررسی شدند و شرکت‌کنندگان فرصت دفاع از آثار خود را یافتند. در هر محور دو داور تخصصی، مسئول فناوری و یک ناظر حضور داشتند. تمام مراحل جشنواره به صورت زنده از شبکه شاد پخش شد.

دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش در آیین افتتاحیه مرحله کشوری «پنجمین جشنواره نوآوری در فرایند آموزش و یادگیری» به میزبانی استان خراسان رضوی، بر لزوم اتخاذ رویکرد تعاملی و کاوشگری در فرایندهای یاددهی - یادگیری تأکید کرد. **دکتر محمود امانی‌طهرانی** در این جلسه با بیان اینکه برگزاری این گونه جشنواره‌ها با توجه به حاصل آن، که کیفیت بخشی به فرایند یادگیری است، اهمیت بالایی دارد، اظهار داشت: «امروزه مفهوم یادگیری به یک فن تخصصی تبدیل شده است. لذا نیازمند برگزاری جشنواره‌هایی هستیم که نوآوری در عرصه یادگیری را دنبال می‌کنند و مجال برای نشان دادن توانمندی‌های حرفه‌ای معلمان و در میان گذاشتن یافته‌ها فراهم می‌کنند.»

وی با بیان اینکه نمونه‌های برتر تدریس همکاران سراسر کشور در شبکه شاد به‌عنوان گنجینه‌ای بزرگ در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفته‌اند، تصریح کرد: «آغاز برانگیزاننده تدریس، سناریو و طرح‌ریزی فرایند یادگیری، مواجهه با متن و تصویرهای کتاب درسی، فعالیت‌ها و پرسش‌های کتاب، تکالیف و همچنین جلوه‌های یادگیری، نکاتی هستند که در این تدریس‌ها می‌توان ارزیابی کرد.»

امانی‌طهرانی با بیان اینکه در یادگیری فعال باید از رویکرد انتقالی فاصله بگیریم و به سمت رویکرد تعاملی و کاوشگری پیش برویم، تصریح کرد: «این تغییر رویکرد باید در آموزش مجازی و سامانه شاد نیز استمرار یابد. لذا برای ایجاد یادگیری فعال در دانش‌آموزان نباید در آموزش مجازی تنها به رویکرد انتقالی توجه شود!»

در این مراسم **دکتر علیرضا کمرئی**، معاون وقت آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش، با بیان اینکه ۶۹ تیم برگزیده از سراسر کشور در مرحله کشوری پنجمین جشنواره نوآوری در فرایند آموزش و یادگیری حضور دارند، اظهار کرد: «همکاران شرکت‌کننده در این جشنواره، علاوه بر مشارکت در یک رقابت سالم علمی، با هدف به نمایش گذاشتن توانمندی‌های حرفه‌ای خود، در راستای کیفیت بخشی به فرایندهای یاددهی و یادگیری و ترویج روش‌های خلاقانه در حیطه آموزش گام برمی‌دارند.»

■ جشنواره «نوآوری در فرایند آموزش و یادگیری» در سه محور «نوآوری در تولید و به کارگیری رسانه‌های پرشمار در تدریس مجازی، نوآوری در سنجش تکوینی با تأکید بر سنجش عملکردی در تدریس مجازی و نوآوری در روش‌های مشارکت اولیای دانش‌آموزان در فرایند یادگیری مجازی» و با هدف کیفیت بخشی به فرایند آموزش و یادگیری، آشنایی با روش‌های تدریس تلفیقی، حل مسئله پروژه محور مبتنی بر رویکردهای برنامه درسی ملی و شناسایی، تبادل و ترویج روش‌های خلاق و نوآور در فرایند آموزش و یادگیری برگزار شد.

ترویج فرهنگ استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در تدریس مجازی، توجه به تدریس پروژه محور و سنجش عملکردی، تعامل و هم‌اندیشی (دانش‌آموزان با یکدیگر و با معلم) در محیط مجازی، توجه به نشاط و انگیزه در فرایند آموزش و یادگیری، تعامل و هم‌اندیشی (دانش‌آموزان با یکدیگر و با معلم) در محیط مجازی، توجه به فرهنگ حفظ محیط زیست، تحکیم هویت اسلامی ایرانی و توجه به فرهنگ کار و کارآفرینی از جمله رویکردهای برگزاری این جشنواره بودند.

■ **روند اجرای جشنواره**

تمامی دبیران دوره اول متوسطه مدرسه‌های (عادی، نمونه دولتی، استعدادهای درخشان، غیردولتی و...) می‌توانستند با تشکیل تیم‌های دو یا سه نفره در پنجمین جشنواره نوآوری در فرایند آموزش و یادگیری شرکت کنند. پس از ارسال شیوه‌نامه و برنامه عمل به استان‌ها، ۱۹۸۱ تیم در این جشنواره ثبت‌نام

وی با بیان اینکه امیدواریم برگزاری این جشنواره کمک کند حرفه‌ای‌تر عمل کنیم و اثربخشی فعالیت‌های خویش را افزایش دهیم، تصریح کرد: «حرفه‌ای عمل کردن بر بهره‌وری و اثربخشی کار معلم می‌افزاید. برگزاری این جشنواره‌ها به معلمان کمک می‌کند ضمن خودآگاهی در مورد توان حرفه‌ای خود، آن را نقد کنند و بهبود ببخشند. بهبود توان حرفه‌ی معلمی نیز عاملی برای بهبود کیفیت اثربخشی یادگیری دانش‌آموزان به شمار می‌رود. معاون وقت آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه این‌گونه جشنواره‌ها فعالیت‌های توسعه‌ای هستند و تلاش ما در وزارت آموزش و پرورش گسترش این موقعیت‌هاست، تصریح کرد: «در جشنواره‌ها به دانش، آگاهی و مهارت‌هایی دست می‌یابیم که پایدار و توسعه‌یابنده خواهند بود.»

وی با بیان اینکه دانش‌آموزان باید پرسشگر باشند، یادگیری عمیق داشته باشند و ایده‌های نوآورانه تولید کنند، اظهار داشت: «برگزاری این‌گونه جشنواره‌ها باید در محصول نهایی یعنی دانش‌آموزان و شیوه فکر کردن و سبک یادگیری آن‌ها تغییراتی ایجاد کند. کیفیت همه‌چیز نیست، اما بدون کیفیت هیچ‌چیز نیست. لذا باید از طریق برگزاری این‌گونه جشنواره‌ها کیفیت یادگیری دانش‌آموزان را افزایش دهیم.»

خانم مرصاد: «پنجمین دوره جشنواره نوآوری در فرایند آموزش و یادگیری با تأکید بر روش‌های تدریس مجازی» امکان مشارکت ۲۰ درصدی دبیران دوره اول متوسطه را در این جشنواره فراهم کرده است. نتیجه تلاش معلمان داوطلب و فرهیخته در کل کشور در سه محور «نوآوری در تولید و به‌کارگیری رسانه‌های پرشمار در تدریس مجازی، نوآوری در سنجش تکوینی با تأکید بر سنجش عملکردی در تدریس مجازی و نوآوری در روش‌های مشارکت اولیای دانش‌آموزان در فرایند یادگیری مجازی» به بار نشسته است. در پاسخ به این تلاش ارزشمند و به منظور تبادل تجربه‌های دبیران، با اجرای مرحله کشوری و تحلیل مجازی از برگزیدگان، به میزبانی استان خراسان رضوی، گام آخر این رویداد علمی اجرا می‌شود.

هیئت داوران ضمن تشکر از زحمات تمامی دست‌اندرکاران اجرای جشنواره نوآوری، فرصت‌ها و دستاوردهای این جشنواره را به این شرح اعلام کرد:

۱. تلاش معلمان در توجه و به‌کارگیری رویکرد فرهنگی تربیتی (استفاده از قرآن، توجه به هویت اسلامی ایرانی، فرهنگ و تمدن ایرانی و...) در آثار ارسال و اهتمام برای استفاده درست و مرتبط با موضوع تدریس؛
۲. توجه به زیست‌بوم‌ها و بافت در طراحی و اجرای فرایند تدریس؛
۳. چرخش و تحول در نوع نگاه معلمان به مفاهیم بنیادین از جمله روش‌های نوین تدریس، استفاده از رسانه‌های متنوع، روش‌های سنجش و ارزشیابی؛
۴. اقبال معلمان به بهره‌گیری از ظرفیت‌های والدین در فرایند یادگیری و توجه به نقش مؤثر آنان در بهبود عملکرد دانش‌آموزان؛

۵. حرکت در راستای تحقق کار تیمی و تولیدات تیمی معلمان و دانش‌آموزان؛
۶. توجه فزاینده و رو به رشد به کارگیری فناوری‌ها در فرایند یادگیری؛
۷. بهره‌گیری از رویکرد تلفیقی در فرایند یادگیری.

همچنین، پیشنهادهایی برای هر چه بهتر برگزار شدن چنین جشنواره‌هایی در سال‌های آینده ارائه کرد:

۱. بهره‌گیری از کلیه ابزارها و محیط‌های الکترونیکی و روش‌های تدریس ترکیبی و هیبریدی به‌منظور اجرای مؤثر تدریس؛
۲. آموزش و توانمندسازی معلمان داوطلب حضور در جشنواره؛
۳. آموزش و تربیت مدرسان و داوران میانی؛
۴. ارتقای مهارت منطق و استدلال معلمان در انتخاب، به‌کارگیری و توسعه عناصر و مؤلفه‌های طراحی آموزشی؛
۵. توسعه دستاوردهای جشنواره و ارائه به سایر معلمان برای بهره‌گیری و نقد و بررسی در محافل و جوامع یادگیری؛
۶. شناسایی مشکلات حین کار شرکت‌کنندگان و مجریان استانی و برنامه‌ریزی برای رفع آن‌ها در برنامه‌های آینده.